

ບົດທີ 6

ສັດປ່າໃນປະເທດເຮົາ

ຫັດອ່ານ

ປະເທດລາວມີປ່າດົງກວ້າງໃຫຍ່ ແລະ ຕຶບໜາ; ປ່າເປັນເຮືອນຮັງຂອງສັດປ່ານາໆ ຊະນິດ.

ເມື່ອເຮົາຜ່ານປ່າໄປກໍຈະເຫັນຮອຍຕີນຂອງສັດປະປົນກັນ ທັງໄດ້ຍິນສຽງຂອງທະນີຮ້ອງ ຢູ່ວ່ອນໆ ຄືມັນຮຽກຫາຄູ່ຂອງມັນ. ປະສານກັບສຽງຮ້ອງຂອງສັດປ່ານາໆ ຊະນິດຢູ່ບໍ່ຂາດສາຍ. ຖ້າເຮົາເຂົ້າໄປໃນປ່າເລິກກໍຈະເຫັນແກ່ວ ແລະ ປຸ່ງຂອງສັດຫຼາຍແຫ່ງ. ຕາມບຶງຕາມທາມອັນ ກວ້າງໃຫຍ່ໃນບາງເຂດຂອງປະເທດເຮົາຈະເຫັນຝູງນົກຂຽນ, ນົກຍາງ, ນົກເປັດ, ບິນເຈີດໄປມາ ເພື່ອຊອກຫາກິນ ແລະ ຢອກໄຍກັນ.

ຕາມໂຄກຕາມດົງ ນອກຈາກເປັນທີ່ເພິ່ງຂອງຊ້າງ, ກວາງ, ຟານ, ໝູ, ມັງ, ງູເຫຼືອມ ແລ້ວຍັງ ມີຈຳພວກນົກຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ: ນົກກົກ, ນົກແກງ, ໄກ່ຂວາ ແລະ ອື່ນໆ. ຕາມແຄມ ທົ່ງນາຕາມກໍ່ໄຜ່ບ້ານ, ຕາມຕົ້ນຂາມ ແລະ ຕົ້ນຟ້າວກໍຍັງມີນົກຫຼາຍຊະນິດຄື: ນົກອ້ຽງ,

ນົກຂີ້ໝັນ, ນົກຈິບ, ນົກແຊວ ອາໄສຊອກເຫຍື່ອຈາກຜົນລະປູກຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນອາຫານ.

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ສັດປ່າເຫຼົ່ານີ້ສ່ວນຫຼາຍຖືກດັບສູນຍ້ອນນາຍພານ ແລະ ລະເບີດ ໃນປາງສົງຄາມ. ປັດຈຸບັນນີ້, ລັດຖະບານໄດ້ອອກດໍາລັດກ່ຽວກັບການຫ້າມລ່າເນື້ອ. ດັ່ງນັ້ນ, ສັດເຫຼົ່ານີ້ຈຶ່ງອອກແມ່ແຜ່ລູກຕະຫຼອດມາ. ຝູງສັດທັງຫຼາຍໄດ້ກາຍເປັນອົງປະກອບປະດັບ ຄວາມງາມໃຫ້ແກ່ທຳມະຊາດອີກດ້ວຍ. ນອກຈາກນັ້ນ ສັດປ່າຍັງມີຄຸນປະໂຫຍດຫຼາຍຕໍ່ ຊີວິດຂອງຄົນເຮົາເຊັ່ນ: ຊີ້ນເປັນອາຫານ ສ່ວນໜັງ, ກະດູກ, ເຂົ້າ, ງາ, ປີ... ໃຊ້ເປັນຢາ ພື້ນເມືອງ ແລະ ອື່ນໆ. ແຕ່ມີສັດປ່າຈຳພວກໜຶ່ງເປັນສັດຮ້າຍ ເຊິ່ງອາດທຳຮ້າຍຄົນ ແລະ ສັດລ້ຽງຂອງ ເຮົາເຊັ່ນ: ເສືອໂຄ່ງ, ເສືອເຫຼືອງ, ງູພິດ...

ດຽວນີ້ຍູ່ປະເທດເຮົາເພິ່ນຍັງໄດ້ສ້າງສວນສັດຂຶ້ນ ໂດຍເອົາສັດປ່ານາໆ ຊະນິດມາລ້ຽງ ໄວ້ໃນສວນສັດ ເພື່ອໃຫ້ຄົນໄດ້ເບິ່ງໄດ້ຊົມ. ສະນັ້ນ, ພວກເຮົາຄວນອະນຸລັກສັດເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອມັນ ຈະໄດ້ອອກແມ່ແຜ່ລູກ ແລະ ຮັກສາຜົນຂອງມັນໄວ້ເປັນມູນມັງຂອງລູກຫຼານສືບຕໍ່ໄປ.

ອະທິບາຍສັບ

ແກ່ວ	:	ເຂດ, ແດນ, ຖິ່ນ, ສະຖານທີ່ຂອງສັດ.
ປຸ່ງ	:	ບ່ອນສັດລົງຫາກິນ.
ດໍາລັດ	:	ຄໍາສັ່ງ, ລະບຽບຂອງລັດຖະບານ.

ສ.ວ.ສ
ສະຫງວນລະບົບສັດ

ຄໍາຖາມ

1. ສັດປ່າມີປະໂຫຍດແກ່ຄົນເຮົາແນວໃດ?
2. ພວກເຮົາຄວນອະນຸລັກສັດປ່າແນວໃດ?

ຫັດແຕ່ງ

ບົດຜັນລະນາສັດ

ການແຕ່ງບົດຜັນລະນາສັດ ຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ຈຸດສໍາຄັນຄືຍົກໃຫ້ເຫັນຈຸດພິເສດ ກ່ຽວກັບຮູບຮ່າງເລົ່າຄືງ, ນິດໄສ, ອາຈິນການເຄື່ອນໄຫວໃນຊີວິດຂອງມັນ ແລະ ເວົ້າເຖິງການຜົວຜັນລະຫວ່າງຄົນກັບສັດເປັນແນວໃດ.

ວິທີພັນລະນາ

- ກ. ເວົ້າເຖິງຮູບຮ່າງຂອງສັດຕ້ອງເລີ່ມແຕ່ຮູບຊົງທີ່ໄປກ່ອນ ແລ້ວຈຶ່ງເວົ້າເຖິງຈຸດເດັ່ນທີ່ເຫັນໄດ້ງ່າຍ ຫຼື ຈຸດພິເສດໂດຍເວົ້າໃຫ້ລະອຽດ.
- ຂ. ເວົ້າເຖິງນິໄສ, ອາຈີນ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວໂດຍຍົກໃຫ້ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງຂອງສັດແຕ່ລະຈຳພວກ ແລະ ແຕ່ລະໂຕ ຄວນນຳໃຊ້ຄຳສັບທີ່ພາໃຫ້ເກີດຄວາມອອນຊອນ ແລະ ສະເທືອນໃຈເຊັ່ນ ຄຳມີມະໂນພາບໄດ້ແກ່: ຊາບງາບ, ໄຈ້ໄກ້, ຊົກງົກ, ພຽງລົດ, ດຳປຶ້ງ, ໜ້າເວທະນາ. ຄຳປຽບທຽບໄດ້ແກ່: ກິ່ງດັ່ງທະນູ, ຂາວປານໄຂ່ປອກ, ດຳຄືຕຶກາງໄຮ່, ບາງປານເຈ້ຍ, ແຂງປານຂາງ, ໄວປານຟ້າແມບ...

ບົດເຝິກຫັດ

1. ຈົ່ງເລົ່າເລື່ອງຄືນ.
2. ຈົ່ງຂຽນເລື່ອງຕາມທີ່ໄດ້ເລົ່າໃສ່ໃນປື້ມຂອງຕົນ.
3. ຈົ່ງຕອບຄຳຖາມລຸ່ມນີ້ໃສ່ປື້ມຂອງຕົນ.
  - 1) ການແຕ່ງບົດພັນລະນາສັດຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ອັນໃດແດ່?
  - 2) ວິທີພັນລະນາສັດ ເລີ່ມຕົ້ນ ເວົ້າເຖິງອັນໃດແດ່?

ສ.ວ.ສ
ສະຫງວນລິຂະສິດ